

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

کتیبی پیروژ دهربارهی چاکه و خراپه چی دهفهرمویت؟ — بناغه • نهوشته کانی KJV به ژماره کانی Strong

THE FOUNDATION • THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

چاکه و خراپه — فهرزی بنه پرتی پیروژ

وشه‌ی سهره‌تا

دوو شته له به‌ردهم هه‌موو مروثیک له ژیر ئاسماندا راده‌وه‌ستن: ژیان و چاکه له‌لایه‌که‌وه، مردن و خراپه له‌لایه‌کی دیکه‌وه. یه‌زدان ده‌به‌ویت گه‌له‌که‌ی، کاتیک به‌ته‌واوی گه‌وره‌بوون، هه‌سته‌کانیان رابه‌ئین بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م دووانه لیک جیا بکه‌نه‌وه. به‌وردی سه‌یری ئه‌و که‌سانه بکه که خراپه ده‌که‌ن، چونکه نووسراوه پیروژه‌که به‌پوونی نیشانیان ده‌دات. ئه‌وان ده‌زانن چۆن خراپه بکه‌ن، به‌لام هیچ زانیارییه‌کیان نییه دهرباره‌ی چۆنییه‌تی کردنی چاکه. به‌ئه‌نقه‌ست پیلانی خراپه داده‌ئین. ئه‌وه‌نده راهاتوون پیتی که ده‌بیت به‌شیک له‌وان، وه‌ک پستی خۆیان. له‌کوتاییدا ته‌نانه‌ت ناتوانن به‌خه‌ون تاوه‌کو شتیکی خراپیان نه‌کردبیت. دلێکی وا له‌کوێه ده‌ستی پیکرد؟ بکه‌رپوه بۆ باخچه. له‌وێ دره‌ختی ژیان راوه‌ستابوو، و له‌وێ دره‌ختی زانیی چاک و خراپ راوه‌ستابوو، و فهرماتیکی پوون. مارگوتی مردن نایه‌ت، و چاوه‌کانیان ده‌کرینه‌وه. ژنه‌که بینی، برد، خوارد، و دا؛ و به‌راستی چاوی هه‌ردووکیان کراپه‌وه. به‌لام ئه‌و زانییه زیاتری پیدان له‌وه‌ی بتوانن هه‌لبگرن. چاکه‌یان ده‌زانی، به‌لام هه‌زیان نه‌بوو بۆ پاره‌ستان له‌ژی. شه‌رم هات، و ترس هات، و له‌و هه‌زووره خۆیان شارده‌وه که بۆ پاره‌ستان له‌به‌ردهمی دروستکراپوون. له‌ماوه‌ی چهند نه‌وه‌یه‌که‌دا، هه‌موو پیلانیکی که له‌دلی مروثدا شیه‌وه ده‌گرت هه‌میشه به‌ره‌و خراپه خوارابوو، و ئه‌مه دلی یه‌زدانی پین تازار دا. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شه‌دا، کاتیک حوکمدان تیپه‌ری، پیاویک قوربانگایه‌کی بنیادنا، و یه‌زدان بۆنی قوربانیه‌که‌ی بۆنکرد، و به‌لێنیک له‌دیدا گوت. نوح چۆن زانی که قوربانیه‌یک وه‌لامی خراپه‌یی ده‌دانه‌وه؟ ئه‌م پرسیاره هه‌لبگره‌ تا‌کو کۆتایی، چونکه له‌دره‌ختیکی دیکه‌دا وه‌لام ده‌دریته‌وه، به‌قوربانیه‌کی دیکه، جاریک بۆ هه‌میشه. به‌لێنه‌که چه‌سپاوه ده‌میتیته‌وه: هه‌رکه‌سێک گوی بگریت به‌سه‌لامه‌تی ده‌زیتیت، و له‌ترسی خراپه پشوو ده‌دات. بکه‌ری بۆی.

سێ پرسیار که ئه‌م لیکۆلینه‌وه‌یه وه‌لامیان ده‌داته‌وه:

1. ئه‌و دوو شته کامانه‌ن که ئه‌مپۆ له‌به‌ردهم هه‌موو که‌سێکدا راوه‌ستاون، و خراپه چ دلێکی هه‌به‌؟
2. زانیی چاک و خراپ چی له‌پیاوه‌که و ژنه‌که کرد، و بۆچی له‌به‌ردهم یه‌زدان خۆیان شارده‌وه؟
3. کاتیک هه‌موو پلانی دلی مروث هه‌موو کاتیک ته‌نها خراپ بوو، چی وه‌لامی خراپه‌ی دابه‌وه، و کێ له‌ترسی خراپه ده‌سته‌بردار ده‌بیت؟

وشه‌ سهره‌کییه‌کانی یۆنانی

“به‌جیاکردنه‌وه” — **G1253 diakrisis** — جیاکردنه‌وه‌یه‌کی تیزبینانه، دادوه‌ری کردن له‌نیوان
ئه‌م لیکۆلینه‌وه‌یه به‌یه‌ک وشه: هه‌سته‌کانی رابه‌ئراو بۆ جیاکردنه‌وه‌ی چاکه و خراپه هه‌ردووکیان (عیبرانییه‌کان 5:14)

“هسته‌کان” — **G145 aistheterion** — توانای هستکردن، هستکردن
ورد پیدانی هستکردنی چاک و خراپ به به‌کاره‌تیاوه‌گه‌سه ده‌کات — پیویسته هسته‌کان پاهینراو بن
“چاک” — **G2570 kalos** — باش، راست، شایانی پیز
که‌سیکی پیگه‌یشتوو ده‌توانیت چاکه جیا بکانه‌وه
“خراپ” — **G2556 kakos** — خراپ، به‌د، زیان‌ه‌خش
که‌سیکی پیگه‌یشتوو ده‌توانیت خراپه‌که جیا بکانه‌وه و رته‌نی بکانه‌وه
“دار” — **G3586 xylon** — دار، دره‌خت، گۆچان
له‌سه‌ر دار زانیپیک هات که له‌توانای مرؤف زیاتر بوو؛ له‌سه‌ر دار گونا‌هه‌کانی نه‌و هه‌لگیران (۱ پەتروس ۲:۲۴)

وشه‌کیلییه‌کانی عیبری

“خراپ” — **H7451 ra** — خراپ، به‌د، ته‌نگانه، ناخۆشی، نارپه‌ه‌تی
وشه‌ی سه‌رجه‌م لیکۆلینه‌وه‌که، که دووباره و دووباره له به‌رامبه‌ر چاکه‌دا داندراوه
“چاک” — **H2896 towb** — باش، خۆش، چاک
له‌گه‌ل ژیان داندراوه (Deuteronomy 30:15) — نه‌وه‌ی که یه‌زدان پینی ده‌لئیت چاک، به‌راستی چاکه
“زانین” — **H3045 yada** — ناسین، هستپیکردن، جیا‌کردنه‌وه
زانینی چاکه و خراپه — قسه‌ی مار، و بارگرانی مرؤف
“زانین” — **H1847 daath** — زانیاری، جیا‌کردنه‌وه
ناوی دره‌خه‌که — دره‌خی زانینی چاکه و خراپه
“ترسیو” — **H3372 yare** — ترسان، ترسانه‌وه؛ پیزگرتن به‌ترس
دیاردی به‌که‌م به‌ره‌می گوێپه‌نه‌کردن: ترسام و خۆم هاردیه‌وه
“ناماده‌بوون” — **H6440 panim** — رپو، دیمه‌ن
شاردنه‌وه له‌حه‌ضورییه‌تی نه‌و، شارده‌وه‌یه له‌ده‌موچاوی نه‌و
“باوه‌ر” — **H982 batach** — باوه‌رکردن، متمانه‌کردن، هستکردن به‌سه‌لامه‌تی
وه‌لامی به‌رامبه‌ر ترس: نه‌و کاته‌ی ده‌ترسم، من پشت به‌تو ده‌به‌ستم (زه‌بور ۵۶:۳)
“گرفتاری” — **H6869 tsarah** — ناخۆشی، تووشبووی، ئازار
نه‌و شوینه‌ته‌سکی خراپه‌که مرؤفی تیدا ده‌نبه‌ست (په‌نده‌کانی سلیمان ۱:۲۷)
“ته‌نگانه” — **H6695 tsuqah** — ته‌نگانه، ئازار
فشاری دوژمن له‌سه‌ر گیان (Proverbs 1:27)
“خوگرگرتوو” — **H3928 limmud** — فیرکردن، به‌کاره‌تیاوه
خراپه‌قیرده‌بیت هه‌تا وه‌ک پیستی خودی مرؤف لیدیت (نرمیا ۱۳:۲۳)
“خه‌یال” — **H3336 yetser** — خه‌یال، مه‌به‌ست، ئامانج
نه‌وه‌ی خودا له‌دلی مرؤفا بینی پیش لافاوه‌که، و پاس نه‌وه (په‌یدا‌بوون 6:5؛ 8:21)

کۆگای سه‌ره‌تا

عیبرانییه‌کان 5:14 به‌لام خۆراکی به‌هیز بۆ نه‌وانه‌یه که پیگه‌یشتوو، نه‌وانه‌ی که به‌به‌رده‌وامی مه‌شقیان کردوو به‌بۆ نه‌وه‌ی بتوان چاکه و خراپه جیا بکه‌نه‌وه. [**G145 aistheterion**] [**G1253 diakrisis**] [**G2570 kalos**] [**G2556 kakos**]
خۆراکی به‌هیز = نه‌وانه‌ی پیگه‌یشتوو — نه‌وانه‌ی که به‌به‌رده‌وامی مه‌شقیان کردوو به‌بۆ نه‌وه‌ی بتوان چاکه و خراپه جیا بکه‌نه‌وه.
(بیرۆکه که‌سییه‌کانم — نه‌مه‌جوارچییه‌ی هه‌موو لیکۆلینه‌وه‌که‌یه: چاکه و خراپه پیگه‌وه له‌نووسراوه‌پیرۆزه‌که‌دا ناویان هینراوه. نه‌ک نه‌وه‌ی مرؤف ده‌بیت تامی خراپه بکات، به‌لکو ده‌بیت هسته‌کان پاهینراو بۆ جیا‌کردنه‌وه‌ی و رته‌کردنه‌وه‌ی. لیکۆلینه‌وه‌که سه‌ره‌تا سه‌پری نه‌و که‌سانه ده‌کات که خراپه ده‌کن، پاشان سه‌پری باخچه‌که ده‌کات که زانیارییه‌که تییدا هاتووته‌ناوه‌وه، ئینجا سه‌پری قوربانگا که ده‌کات که خراپه‌که تییدا وه‌لامدرايه‌وه.)

I. ژیان و چاکه، مردن و خراپه — نه‌م دووانه له‌به‌رده‌متدان

A. دواوتاری موسا 30:15 «بروان، من نه‌مپۆ ژیان و چاکه، مردن و خراپه‌م خستووته به‌رده‌متان، [**H2896 towb**] [**H7451 ra**]
له‌نه‌مپۆدا له‌به‌رده‌متدا داندراوه: ژیان + چاکه → مردن + خراپه.

(بۆچۈنۈنە كەسپىيە كانم — خراپە، *ra* (H7451)، خراپە، جارېكى دېكە و دېكە بەرامبەر بە چاكە، *towb* (H2896)، چاكە)، لە پېرژونووسكەدا ناۋى ھېنراۋە. ئەم دووانە پېكەۋە دانراۋن تاكو مړؤف قېرىت چۆن جىيان بكتەنەۋە، بەۋ شىۋەيە پوۋناكى لە تارىكى جيا كراپەۋە.

B. مېخا 3:1 گوتم: «ئەى سەر كرده كانى ياقوب، ئەى رابەرانى بىنەمالەى ئىسرائىل، گوى بگرن. ئايا بۇ ئىۋە نىيە زانىنى دادپەرۋەرى؟
[*ra* H7451] [*towb* H2896] [*yada* H3045] (2) ئىۋە كە رقتان لە چاكەيە و ھەز لە خراپە دەكەن، پېستى گەلەكەم دادەمالن و گۆشتيان لە ئىسكەكانيان جيا دەكەنەۋە؛

ئايا نىيە بۇ ئىۋە كە دادۋەرى بزەن؟ → ئەۋانەى رقيان لە چاكە دەبىتەۋە و خۇشيان لە خراپە دەۋىت.

C. پەندەكانى سلىمان 1:24 بەلام بانگھېشتم كردن، رەتتان كردهۋە، دەستم درېژكرد، كەس گوى پېنەدا، [*tsuqah* H6695] [*tsarah* H6869] (25) ھەموو راۋىژىكى منتان پشتگوى خست، سەرزەنشنى منتان ۋەرنەگرت، (26) جا منىش لە كارەساتان پېدەكەنم. گالتە دەكەم كە ترستان لى نېشت، (27) كە ترستان ۋەك گەردەلول لى نېشت و ۋىرانىتان ۋەك رەشەبا ھاتە سەر و تەنگانە و ناخۇشى بەسەرتانى دادا. (28) «ئېنجا بانگم دەكەن، بەلام من ۋەلام نادەمەۋە، بە پەرۋشپىيەۋە بەدوامدا دەگەرپن بەلام نامدۆزنەۋە.

من بانگم كرد، ئىۋەپىش رەتتان كردهۋە → ئەۋسا ئەۋان بانگ دەكەن، بەلام من ۋەلام نادەمەۋە.

(بېرۋكەى من — تەنگانە، *tsarah* (H6869, distress)، لە رەگەزىك دېت كە بە واتاى تەسكىيە: شوپىنى تەسك و داخراۋى گياتىك كە گەمارۆ دراۋە. نازار، *tsuqah* (H6695, anguish)، پەستانى ئەۋ گەمارۆدانەيە. لەناو ئەۋ تالانى تەسكدا، پەزدان پوۋناكى رزگارىي خۇى دەھىنن، ئەگەر مړؤف گوى بگرت.)

D. پەندەكانى سلىمان 1:29 لەبەر ئەۋەى رقيان لە زانىارى بوۋەۋە، لەخواترسيان ھەلنەبژارد، [*ra* H7451] [*shama* H8085] [*daath* H1847] (30) لەبەر ئەۋەى راۋىژى منيان ۋەرنەگرت، بە سووكىيەۋە تەماشى ھەموو سەرزەنشەكانى منيان كرد، (31) بۇيە لە بەرھەمى رېگاي خۇيان دەخۇن، لە بەرى پىلانەكانيان تېر دەبن، (32) چونكە ھەلگەرپانەۋەى ساۋىلكەكان دەيانكوژىت، بېياكى گىلەكان لەناۋيان دەبات. (33) بەلام ئەۋەى گوى لە من بگرت بە ئاسودەيى نېشتەجى دەبىت، لە ترسى خراپە دەحەسپتەۋە.

ئەۋان زانىاريان بىزار بوون + ترسى يەزدانيان ھەلنەبژارد → بەلام ئەۋەى گوى بگرت، لە ترسى خراپە ئارام دەبىتەۋە.

E. ئىشاي 5:20 قوربەسەر ئەۋانەى بە خراپ دەلېن چاك و بە چاكىش دەلېن خراپ، ئەۋانەى تارىكى دەكەن بە پوۋناكى و پوۋناكىش دەكەن بە تارىكى، ئەۋانەى تال دەكەن بە شېرىن و شېرىن دەكەن بە تال. [*ra* H7451] [*towb* H2896] **قوربەسەر = خراپ بە چاك بوترىت + چاك بە خراپ بوترىت → تارىكى بگرت بە پوۋناكى.**

II. ئەۋ پىۋانەى خراپە دەكەن — چوار نىشانە، و رېگاي راستودروستان

A. يەرميا 4:22 «گەلەكەم گىلە و من ناناسىت. ئەۋان كورې دەبەنگن، ئەۋان تىنەگەيشتوون، ئەۋان دانان بۇ كارى خراپە، بەلام نازانن چۆن چاكە بگەن.» [*yada* H3045]

دانان بۇ كارى خراپە + نازانن چۆن چاكە بگەن = من ناناسىت.

B. پەندەكانى سلىمان 24:8 ئەۋەى بېر لە خراپە بكتەۋە، بە تەلەكەباز ناۋدەبردېت. [*chashab* H2803]

ئەۋەى پىلانى خراپەكارى دادەنېت = كەسىكى خراپەكار.

C. يەرميا 13:23 ئايا ھەبەشى دەتوانىت پېستى خۇى بگۆرېت، يان پلنگ بەلەكەكانى؟ ئىۋەش ناتوانن چاكە بگەن، كە لە خراپە راھاتوون!
[*limmud* H3928]

راھاتوۋ لە خراپەكردن = پېستى ھەبەشى + بەلەكەكانى پلنگ، نەگۆردراۋ.

D. پەندەكانى سلىمان 4:14 مەچۈۋە سەر رېگەى بەدكاران، بە رېگاي خراپەكاراندا مەرۆ. [*ra* H7451] (15) خۇتى لى لابدە و پېيدا مەرۆ، لېى دووربەكەۋە و تىيەرە، (16) چونكە خەويان لى ناكەۋىت ئەگەر خراپە نەكەن، خەويان دەزپىت ئەگەر يەكېك نەخەن. (17) نانى خراپە دەخۇن و شەرابى ستمەكارى دەخۇنەۋە.

مەچۈۋە ناۋى + لېى بگەرپۆە → چونكە ئەۋان خەويان لى نابەت، ئەگەر خراپەيەكيان نەكردبىت.

E. پەندەكانى سلىمان 4:18 رېچكەى راستودروستان ۋەك پوۋناكى بەرەبەبانە، پوۋناكتىر و پوۋناكتىر دەبىت ھەتا دەبىتە رۆژى تەۋاو. (19) بەلام رېگاي بەدكاران ۋەك تارىكستانە، نازانن پىيان لە چى ھەلدەكەۋىت.

رېگاي راستەقىنەكان = پوۋناكىيەكى درەۋشاۋە، زياتر و زياتر تا رۆژى تەۋاو — رېگاي بەدكاران = تارىكى.

(بۆچۈنەكانى من — ئەمانە نىشانەكانى ئەۋ كەسانەن كە خراپە دەكەن. ئەۋان زانىاريان نىيە بۇ ئەۋەى چاكە بگەن. بە ئەنقەست پىلانى زيان دەكىش. ئەۋەندە راھاتوۋ دەبن كە دەبىتە ۋەك پېستى خۇيان. لە كۆتايىدا ناتوانن بىخەۋن ھەتا خراپەيەك نەكەن. بەشېك لەۋەى تىي نەگەيشتوون ئەمەيە: نابېينن، ھەتا كاتىك زۆر درەنگ دەبىت، ئەۋ زىيانەى بە گىيانى خۇيان دەگەيەنن.)

III. پەنجهبېرگە — پەيداۋوون: دار، كەۋتن، و دلى خراپ

A. پەيداۋوون 2:8 ئېنجا يەزدانى پەرۋەردگار باخچەيەكى لە عەدەن، لە پۇژھەلاتدا چاند. لەۋىش پىۋاۋەكەى دانا كە دروستى كردبوو.
[*ra* H7451] [*daath* H1847] [*towb* H2896] (9) يەزدانى پەرۋەردگار ھەموو ئەۋ جۆرە درەختانەى كە لەبەرچاۋ جوان بوون و بۇ خواردن خۇش بوون لە زەۋىدا گەشەى پېكرد. درەختى ژيانىش لە ناۋەراستى باخچەكەدا بوو، ھەرۋەھا درەختى زانىنى چاكە و خراپە.
ھەموو دارىك كە بۇ چاۋ جوان بوو و بۇ خواردن باش بوو + دار ژيان + دارى زانىنى چاكە و خراپە.

(بیرۆکه کهسییه کانم — سهیری داره کان بکه. هه موو دارێک باش بوو بۆ خواردن. پاشان داره کهی ژبان به تهنه پاره ستابوو. داره کهی زانیی چاکه و خراپهش به تهنه پاره ستابوو. دوو دار له ناوه پراست پاره ستابوون، و تهنه یهکیکیان قهدهغه بوو.)

B. پهیدابوون 2:15 یهزدانی پهروهردگار پیاوه کهی هینا و له باخچهی عهدهن داینا، بۆ ئیشی جوتیاری و بایه خ پیدانی.

یهزدان خودا پیاوه کهی برد + خستییه ناو باغه که → بۆ ئهوهی خزمهتی بکات و پارێزگاری لێ بکات.

C. پهیدابوون 2:16 یهزدانی پهروهردگار فهرمانی به پیاوه که دا و فهرمووی: «تۆ ئازادیت له هه موو درهختهکانی باخچه که بخۆیت، [H7451 ra] [H2896 towb] [H1847 daath] (17) بهلام بۆت نبیه له درهختی زانیی چاکه و خراپه بخۆیت، چونکه ئه و پۆژهی لێی بخۆیت بێگومان دهمریت.»

له هه موو درهختهکانی باخچه که بخۆیت → بهلام له درهختی زانیی چاک و خراپ مهخۆ → چونکه ئه و پۆژهی لێی بخۆیت، بێگومان دهمریت.

(بیرۆکهی من — خودان ژور بهخشی: له هه موو درهختیک، به ئازادی بخۆ. تهنه یهک درهختی قهدهغه کرد. ئه م فهرمانهش بۆ پیاوه که دراوه، چونکه هیشنا ژنه که دروست نه کرابوو.)

D. پهیدابوون 3:1 مار له هه موو ئاژه لێ کیوی سه ر زهوی، ئهوانه ی یهزدانی پهروهردگار دروستی کردبوون زۆر زانتر و ته له که بازتر بوو. به ئافره ته کهی گوت: «ئایا راسته خودا فهرموویهتی: “بۆتان نبیه له هیچ درهختیک باخچه که بخۆن؟»» [H3045 yada] (2) ئافره ته کهش به ماره کهی گوت: «بۆمان هیه له بهری درهختهکانی باخچه که بخۆین، (3) بهلام خودا فهرمووی: “بۆتان نبیه له بهری ئه و درهخته بخۆن، که له ناوه پراستی باخچه کهیه، ههروه ها بۆتان نبیه دهستی لێ بدن، ئه گینا دهمرن.”» (4) ماره که به ئافره ته کهی گوت: «نا به پراستی نامرن، (5) چونکه خودا دهزانیت ئه و پۆژهی که دهیخۆن چاوتان دهکریته وه و ئیتر وهک خوداتان لیدیت و چاکه و خراپه دهزانن.»

خودا فهرمووی → مار ده لیت: بێگومان نامرن + وهکو خوداکان دهبن، چاکه و خراپه دهزانن.

E. پهیدابوون 3:6 کاتی که ئافره ته که پینی بهری درهخته که بۆ خواردن باشه، چا و ئاره زووی دهکات و وای لێ دهکات دانا بیت، له به ره کهی کرده وه و خواردی، دایه میرده کهشی که له گه لێ بوو، ئه ویش خواردی. [H3045 yada] [H2896 towb] (7) پاشان ههردووکیان چاویان کرایه وه و زانییان که پووتن، ئیتر گه لای ههنجیریان لێک دووری و پۆشاکیان بۆ خۆیان دروستکرد.

بینی + کرده وه + خواردی + دایه → چاوی ههردووکیان کرایه وه و زانیان که پووتن.

(بیرۆکه کهسییه کانم — پێش ئه مه هیچ سه رمیک نه بوو. زانیارییه که هات، و یه که م هتیک که نیشانی دانی، پووتیی خۆیان بوو. زانیی چاکه و خراپه، به بن هیز له دزی خراپه که، سه رم به ره هم دهه ییت.)

F. پهیدابوون 3:8 ئینجا پیاوه که و ژنه کهی گوئیان له دهنگی یهزدانی پهروهردگار بوو که له کاتی هه لکردنی شه نبای پۆژدا له باخچه که دا هاتوچۆی ده کرد، ئه وانیش له ئیو درهختهکانی باخچه که خۆیان له یهزدانی پهروهردگاریان شارده وه. [H6440 panim] [H7307 ruach]

ئهوان دهنگی یهزدانی پهروهردگاریان بیست → و خۆیان له بهرامبه ر یهزدانی پهروهردگار شارده وه.

(بیرۆکه کهسییه کانم — حووزور بریتییه له پانیم (H6440، حووزور)، پوو. یاخیبوون وایان لیکرد له و پوهی خۆی که بۆی دروستکرا بوون تا کو له به رده میدا بوه ستنه، خۆیان به شارته وه. ههروه ها “هه وای پۆژ”، به زمانی عیبری، بریتییه له بای پۆژ.)

G. پهیدابوون 3:9 بهلام یهزدانی پهروهردگاریش پیاوه کهی بانگ کرد و فهرمووی: «له کویت؟» [H3372 yare] (10) ئه ویش وه لایم دایه وه: «له باخچه که گویم له دهنگت بوو، بهلام له به ر ئه وهی که پووت بووم، ترسام؛ ئیتر خۆم شارده وه.»

دهنگی تۆم بیستم + ترسام، چونکه پووت بووم → و خۆم شارده وه.

(بیرۆکهکانی من — ترسان، yare (H3372، ترسان): یه که م ترس له هه موو نووسراوه پیرۆژه کاندای یه که م یاسادانانه وه دیت. ترس له گه ل زانیی خراپه دا هاتووته ژووره وه.)

H. زه بووره کان 56:3 کاتی که ترسم لێ دهنبشیت، من پشت به تۆ ده به ستم. [H982 batach] [H3372 yare] (4) به خودا، که ستایشی په یامه کهی ده که م، پشت به خودا ده به ستم، من ناترسم، مرۆف چیم لێ دهکات؟

کاتی که ده ترسم = پشت به تۆ ده به ستم → نازانم له خۆم ترس بگرم له وهی مرۆف له گه لم دهیکات.

I. زه بووره کان 56:11 به خودا پشت ده به ستم، من ناترسم. مرۆف چیم لێ دهکات؟ [H982 batach] [H3372 yare]

پشت به ستن به خودا = من ناترسم. مرۆف چیم لێ دهکات؟

(بیرۆکهکانی من — دوو پسته ی ئه م زه بووره له گه ل یه کنری دابن. له سه ره تادا: «له کاتی که دا ده ترسم، پشت به تۆ ده به ستم.» دواتر: «نایترسم.» پشت به ستن له نیوان نه و دووانه دا راده وه ستن — و یستی چه سبا و به سه ر ترسا، بۆ پاراستنی دل. ئه مه وه لایم «ترسام و خۆم شارده وه» ی ئاده مه: نه ک بۆ ئه وهی خۆت له ئاماده بووندا به شارییه وه، به لکو بۆ پشت به ستن به وه.)

J. پهیدابوون 3:22 ئینجا یهزدانی پهروهردگار فهرمووی: «ئیتسا مرۆف بووه به یه کیکی وهک خۆمان، چاکه و خراپه دهزانیت، ئیتسا ش پێگه ی پێ نادریت دهستی درێژ بکات و له درهختی ژبانیش بکاته وه و بیخوات و بۆ هه تاهه تابه بژییت.» [H3045 yada] (23) ئیتر یهزدانی پهروهردگار له باخچه ی عهدهن ده ریکرد، بۆ ئه وهی له و زهوییه ئیش بکات که لێوه ی وه رگیراوه. (24) دوا ی ئه وهی مرۆفی ده رکرد، بۆ پاسه وانی پێگای درهختی ژبان له دیوی پۆژه له لاتی باخچه ی عهدهن که روبه کانی دانا، له گه ل شمشیری گپدار که به هه موو لایه که دا ده سووپایه وه. مرۆف بووه به یه کیکی وهک خۆمان، چاکه و خراپه دهزانیت → ده رکرا + شمشیری گپدار، بۆ پاراستنی پێگای درهختی ژبان.

(بیرۆکه که سییه کانم — شتیک له زانیی چاکه و خراپه دا شتیک زياتری دا به مړوف له وهی که بتوانیت بهرگهی بگریت. زانیی له توانای خوی تیبه پی. ئیستا دهیتوانی چاکه بزانتیت، بهلام نهیده توانی نهجامی بدات. دهیتوانی خراپه بزانتیت، بهلام نهیده توانی بهرامبهری بوهستیت. و شمشیره که ریگی دار ژیانی پاراست، بو نهوهی نهخوات و بو ههتا ههتا یه لهو دۆخه شکاوه دا نهژییت.)

K. پهیدا بوون 6:5 یه زدان بینی که خراپه کاری مړوف له سهر زهوی ژور بووه، ههروه ها هه موو بیروبوو چوونه کانی دلشی به دریزایی پوژ ته نها له لای خراپه یه. **[H3336 yetser] [H7451 ra] [H6087 atsab]** (6) یه زدان خهفه تبار بوو که مړوفی له سهر زهوی دروستکردبوو، ههروه ها دلگرانیش بوو.

هه موو خه یالی بیرکردنه وه کانی دلی نهو = ته نها خراپه بهرده و امیش — جا له دلیدا خهفه تی خواردی.

(بیرۆکه ی من — یه تسهر (H3336، خه یال)، نهو شته یه که پیکهاتووه: ئامانج و ئاره زووه کانی ناو دل که پیکهاتووه. خودا خراپه کاری بینی، که به ره می بهدکارییه. بهدکاری له ئامانجه کانی پیکهاتووی دل سه رچاوه دهگریت. جیگرتییان له دلیدا. ته نانه ت ئیستاش، کاتیک رۆحی پیروژ دلگران ده بیت، له بهر نه وه یه که بیر و ئاره زوو و ئامانجی خراپ له ناخدا هه لده گیردین.)

L. پهیدا بوون 8:20 نوح قوربانگایه کی بو یه زدان دروستکرد، له هه موو ئازه له پاکه کان و له هه موو بالنده پاکه کانی هیئا و له سهر قوربانگا که کردنی به قوربانی سووتاندن. **[H3336 yetser] [H7451 ra] [H7381 reyach] [H5207 nichoach]** (21) جا یه زدان که بۆنه که ی به لاوه خۆش بوو، له دلی خۆیدا فهرمووی: «جاریکی دیکه به هوی مړوفه وه نه فره ت له زهوی ناکه م، چونکه مړوف ههر له مندا لییه وه دلی مه یلی خراپه کاری هه یه. جاریکی دیکه نایه م هه رچی بوونه وه ری زیندوو هه یه له ناوی به م، وه ک چۆن کردم. (22) «هه تا زهوی بمیئیت، چاندن و دروین، ساردی و گهرمی، هاوین و زستان، شه و و پوژ، هه رگیز ناوه ستیت.»

نوح قوربانی سووتاندنی پیشکش کرد — یه زدان بونی خۆشی هه ستی کرد — ئیتر جاریکی دیکه نه فره ت له زهوی ناکه م.

(بیرۆکه که سییه کانم — پرسپاریک که سیانی گه رانه: نوح چۆن زانی که ده بیت قوربانی پکا؟ ئایا دهنگیکی بیستبوو؟ ئایا قوربانیه که په یوه ندی به خراپه وه هه بوو؟ دلی مړوف هیشا له مندا لییه وه خراپ بوو. له گه ل نه وه هدا کاتیک قوربانی سووتاندنه که پیشکش کرا، یه زدان ئا هتی له دلیدا و نه وه، وه ک نه وه ی ته نها قوربانیه که به رسفی خراپه که بدانه وه، چونکه ئاگره که قوربانیه که هه لלוوشی. پرسپاره که هه لگره. نوو سراوه پیروزه که له داریکی دیکه دا وهلامی ده دانه وه.)

داخستن

په نده کانی سلیمان 1:33 بهلام نه وه ی گوئ له من بگریت به ئاسووده یی نیشته جی ده بیت، له ترسی خراپه دهحه سیته وه. **[H7451 ra]** **[H8085 shama]**

هه رکه سیک گوپراهیل بیت = به ئاسووده یی نیشته جی ده بیت + له ترسی خراپه بیده نگ ده بیت.

یه که م په ترۆس 2:24 نه وه ی خودی خوی له له شیدا له سهر دار گونا هه کانمانی هه لگرت، تا کو سه باره ت به گونا هه بمرین و بو راستودروستی بژین. به برینه کانی نهو چاکبوونه وه. **[G3586 xylon] [G399 anaphero]**

خودی خوی له له شیدا له سهر دار گونا هه کانمانی هه لگرت — سه باره ت به گونا مردن، بو راستودروستی ژبان + به برینه کانی نهو چاکبوونه وه

(بیرۆکه ی من — وهلامی پرسپاری قوربانگای نوح لیره دا هه یه. به دار بووه زانیی خراپه. له سهر دار خراپه هه لگیرا. نهو قوربانیه یی نوح په ره و روویدا هه ولی ده دا، خودا خوی دا بینی کرد: خودی خوی، جهسته ی خوی، یه ک پیشکش کراو. هه رکه سیک گوئ بگریت له ترسی خراپه دهحه سیته وه، چونکه وهلامی خراپه دراوه ته وه.)

تاقیکردنه وه ی راهیئان

1. دوا سه فه ر 30:15 — پروان، من نه مړو خستوو ته بهرده متان:

(a) ته نها به ره که ت و نه فره ت

ژیان و چاکه، مردن و خراپه

(ج) شه ریعه ت و فره مان

2. پهیدا بوون ۱۶:۱۷ — تو ئازادیت له هه موو دره خته کانی باخچه که بخویت، بهلام بو ت نییه بخویت له:

(a) دار ژیان

(b) هه موو داریک که بو چاو جوان بوو

(ج) دره ختی زانیی چاکه و خراپه

3. په نده کانی سلیمان ۱:۳۳ — کی به ئاسووده یی نیشته جی ده بیت و له ترسی خراپه دهحه سیته وه؟

(a) بهلام نه وه ی گوئ له من بگریت

(b) نه وانه ی به به یانی به دوامدا ده گه رین

(ج) گیلان، له کاتی خۆشگوزه رانیدا

4. یه رمیا 13:23 — نه وانه ی خراپه یان راهاتوو ده توان چاکه بکه ن، ته نها نه گه ر:

(a) فیریان ده که ن باشه بکه ن

ئایا حه به شی ده توانیت پیستی خوی بگوپیت، یان پلنگ به له که کانی؟

ج) دامانیان دەرەدە کەوێت

5. پەیدابوون 3:8 — ئادەم و ژنە کە ی خۆیان شار دەوێت:

أ) لە بەردەم یەزدانی پەرەردگار، لە نێو درەختەکان

ب) شمشیرە گرگرتوووە کە لە پۆژەلاتی باخچە کە

c) دەنگی ماردا

6. پەیدابوون ۲۲:۳-۲۴ — یەزدانی پەرەردگار بۆچی مەوێت لە باخچە ی عەدەن دەرکەرد؟

ا) نەوێک دووبارە لە دار زانیی چاکە و خراپە بخوات

ب) چونکە ماردە کە هێشتا لە باخچە کە بوو

c) نەوێک لە درەختی ژیا نیش بکاتەوێ و بێخوات و بۆ هەتا هەتایە بژییت

7. پیدایست 8:21 — کاتێک یەزدان بۆنی خۆشی هەست کرد، فەرمووی مەوێت هەر لە منداڵییەوێ دلی مەیلی:

الف) تەنھا خراپە بەردەوام

ب) خراپە کاری لە منداڵییەوێ

ج) گەپایەوێ بۆ چاکەکردن

کلیلی وەلام: 1-b-7, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b-1

چۆنیەتی لێکداننی ئەم لێکۆڵینەوێ

→ سێبەر چۆن پووناکی دەهێنێت: دار ژیان لە ناوێ پاستدا راوێستابوو (پەیدابوون ۲:۹) → بۆ ئەوێ سەربکەوێت، دەیدەمێ لە دار ژیان بخوات (ناشکراکردن ۲:۷). ئەو دارە بە شمشیر پارێزراو، دووبارە لە مەسیحدا دەکرێتەوێ.

→ چۆن وشەکان گەڕانێان هەبێ: بۆنی خۆشی قوربانی نوح (پەیدابوون 8:21) → مەسیح خۆی وێ قوربانی و بەخشین بۆ خودا پێشکەش کرد بۆ بۆنیکی خۆش (ئەفەسۆس 5:2). ئەو بۆنە ی نوح پێشکەشی کرد، کۆرە کە تەواوی کرد.

ئەمە چۆن پەییوێندیت پێوێ هەبێ: ئەوان لە بەرامبەر یەزدان، لە رووی یەزدان خۆیان شار دەوێ (پەیدابوون ۳:۸)، بەلام پاکدلان خودا دەبینن (مەتا ۵:۸)، و بەندەکانی رووی ئەو دەبینن (ناشکراکردن ۲۲:۴). ترس رووی شار دەوێ. متمانە دەیکە پێنێتەوێ (زەبوور ۱۱:۵۶).

چۆن ئەمە دل دەخاتە کار: هەموو خەیاڵی بێرکەردنەوێ دل تەنھا خراپە بوو (پەیدابوون 6:5) → وشە ی خودا شیکەرەوێ بێرکەردنەوێکان و مەبەستەکانی دل (عیبرانییەکان 4:12). ئەوێ ئەو کاتە دلی خودای ئازار دا، ئێستا وشە کە دیدەگەری بۆ دەکات.

ئەم شتە بۆ هەتا هەتایێ چی مانایەکی هەبێ: ئەو زانیاریە ی لە توانای مەوێ تێپەری، وەلامی دراوێتەوێ بە هەستەکانی راھینراو بۆ جیاکردنەوێ چاکە و خراپە (عبرانییان ۵:۱۴)، و هەرکەسێک گۆی بگرت، لە ترسی خراپە دەحەسێتەوێ (پەندەکان ۱:۳۳). ئەو ترسە ی بەگە هاتووێتە ژووێو، لە دلی گۆیگر خامۆش دەبێت.

پێویستە چی بکەیت تا کو پزگارییت؟

«پێویستە چی بکەم تا کو پزگارییم بێت» — سەیریکی خۆیندەوێ بپزگاریماندا بکە

SOURCES & CREDITS

.Scripture: Kurdish Sorani Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated

.Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0)

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

.Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain)

.Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1)

.SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) ©